Detekcja zakleszczenia (1)

Wykład prowadzą:

Jerzy Brzeziński
Jacek Kobusiński

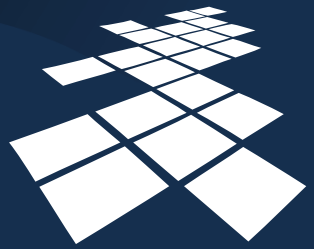

Plan wykładu

- Procesy aktywne i pasywne
- Definicja zakleszczenia
- Problem detekcji wystąpienia zakleszczenia
- Detekcja zakleszczenia dla modelu OR
- Detekcja zakleszczenia dla modelu AND
- Detekcja zakleszczenia w środowisku synchronicznym dla modelu „k spośród r”

Wprowadzenie

Procesy tworzące przetwarzanie rozproszone komunikują się ze sobą za pomocą mechanizmu wymiany wiadomości, realizując wspólny cel przetwarzania. Jedne procesy wysyłają komunikaty zawierające żądania przydziału pewnych zasobów, inne – w odpowiedzi – przesyłają ewentualnie komunikaty potwierdzające przydział żądanych zasobów.

Nieformalna definicja problemu

W przetwarzaniu rozproszonym może w ogólności wystąpić sytuacja, w której wszystkie procesy pewnego niepustego zbioru procesów oczekują na wiadomości (potwierdzające na przykład przydział zasobów) od innych procesów tego właśnie zbioru. Stan taki nazywany jest **zakleszczeniem rozproszonym** (ang. *distributed deadlock*).

Procesy aktywne i pasywne

W każdej chwili proces może być w jednym z dwóch stanów: **aktywnym** albo **pasywnym**.

Proces aktywny może realizować przetwarzanie wykonując operacje odpowiadające zajściu zdarzeń wewnętrznych i komunikacyjnych.

Warunek uaktywnienia

Warunek uaktywnienia jest wyrażony przez predykat:

$$ready_i(\mathcal{X}) \equiv (\mathcal{P}_i^A \supseteq \mathcal{X}) \wedge activate_i(\mathcal{X}) \qquad (5.1)$$

Definicja problemu

Przez $deadlock(\mathcal{B})$ oznaczamy predykat stwierdzający, że w danej chwili τ, niepusty zbiór procesów $\mathcal{B}$ jest zbiorem procesów zakleszczonych.

Zakleszczenie w modelu jednostkowym

$$\begin{aligned} &deadlock(\mathcal{B}) \equiv \qquad (5.2)\\ &\quad (\mathcal{B} \subseteq \mathcal{P}) \wedge (\mathcal{B} \neq \emptyset) \wedge \\ &\quad (\forall P_i :: P_i \in \mathcal{B} :: (passive_i \wedge |\mathcal{D}_i| = 1 \wedge \\ &\qquad (\exists P_j :: P_j \in \mathcal{D}_i \cap \mathcal{B} :: (\neg\, in\text{-}transit_i[j] \wedge \neg\, available_i[j]\ ))))\end{aligned}$$

Zakleszczenie w modelu AND

$$deadlock(\mathcal{B}) \equiv \quad (5.3)$$
$$(\mathcal{B} \subseteq \mathcal{P}) \wedge (\mathcal{B} \neq \emptyset) \wedge$$
$$(\forall P_i :: P_i \in \mathcal{B} :: (passive_i \wedge$$
$$(\exists P_j :: P_j \in \mathcal{D}_i \cap \mathcal{B} :: (\neg\, in\text{-}transit_i[j] \wedge \neg\, available_i[j]))))$$

Zakleszczenie w modelu OR

$$deadlock(\mathcal{B}) \equiv \quad (5.4)$$
$$(\mathcal{B} \subseteq \mathcal{P}) \wedge (\mathcal{B} \neq \emptyset) \wedge$$
$$(\forall P_i :: P_i \in \mathcal{B} :: (passive_i \wedge$$
$$\mathcal{D}_i \subseteq \mathcal{B} \quad \wedge$$
$$(\forall P_j :: P_j \in \mathcal{D}_i :: (\neg\, in\text{-}transit_i[j] \wedge \neg\, available_i[j]))))$$

Zakleszczenie w podstawowym modelu k spośród r

$$deadlock(\mathcal{B}) \equiv \quad (5.5)$$
$$(\mathcal{B} \subseteq \mathcal{P}) \wedge (\mathcal{B} \neq \emptyset) \wedge$$
$$(\forall P_i :: P_i \in \mathcal{B} :: (passive_i \wedge$$
$$(\exists \mathcal{B}_i :: \mathcal{B}_i \subseteq \mathcal{D}_i \cap \mathcal{B} ::$$
$$(|\mathcal{D}_i \setminus \mathcal{B}_i| < k_i \quad \wedge$$
$$(\forall P_j :: P_j \in \mathcal{B}_i :: (\neg\, in\text{-}transit_i[j] \wedge \neg\, available_i[j])))))$$

Zakleszczenie w modelu OR – AND

$$deadlock(\mathcal{B}) \equiv \quad (5.6)$$
$$(\mathcal{B} \subseteq \mathcal{P}) \wedge (\mathcal{B} \neq \emptyset) \wedge$$
$$(\forall P_i :: P_i \in \mathcal{B} :: (passive_i \wedge$$
$$(\forall u :: 1 \leqslant u \leqslant q_i ::$$
$$(\exists P_j :: P_j \in \mathcal{D}_i^u \cap \mathcal{B} :: (\neg\, in\text{-}transit_i[j] \wedge \neg\, available_i[j])))))$$

Zakleszczenie w modelu dysjunkcyjnym k spośród r

$$deadlock(\mathcal{B}) \equiv \qquad (5.7)$$
$$(\mathcal{B} \subseteq \mathcal{P}) \wedge (\mathcal{B} \neq \emptyset) \wedge$$
$$(\forall P_i :: P_i \in \mathcal{B} :: (passive_i \wedge (\forall\, u :: 1 \leqslant u \leqslant q_i ::$$
$$(\exists\, \mathcal{B}_i^u :: \mathcal{B}_i^u \subseteq \mathcal{D}_i^u \cap \mathcal{B} ::$$
$$(|\, \mathcal{D}_i^u \setminus \mathcal{B}_i^u \,| < k_i^u \;\wedge$$
$$(\forall P_j :: P_j \in \mathcal{B}_i^u :: (\neg\, in\text{-}transit_i[j] \wedge \neg\, available_i[j]\,)))))))$$

Zakleszczenie w modelu predykatowym

$$deadlock(\mathcal{B}) \equiv \qquad (5.8)$$
$$(\mathcal{B} \subseteq \mathcal{P}) \wedge (\mathcal{B} \neq \emptyset) \wedge$$
$$(\forall P_i :: P_i \in \mathcal{B} :: (passive_i \wedge \neg\, activate_i(\mathcal{AV}_i \cup \mathcal{IT}_i \cup (\mathcal{P} \setminus \mathcal{B}))))$$

Przykłady zakleszczeń

Wait-For Graph (WFG):

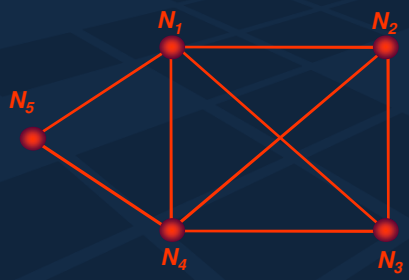

N_1, N_2, N_3, N_4, N_5 – węzły środowiska przetwarzania

P_1, P_2, P_3, P_4, P_5 – procesy wykonywane w odpowiednich węzłach

$P_i \longrightarrow P_j$ – łuk $\langle P_i, P_j \rangle$ reprezentujący fakt, że proces P_i oczekuje na wiadomość od procesu P_j

- Każdy proces w grafie z łukiem wychodzącym jest pasywny.
- Procesy bez łuków wychodzących są aktywne.
- Zakładamy, że wszystkie kanały są puste.

Przykład – model jednostkowy

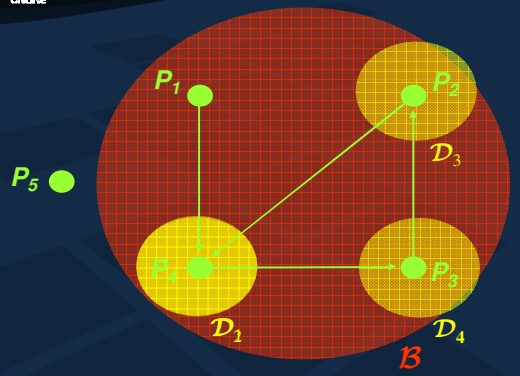

Zbiory warunkujące:

$\mathcal{D}_1 = \{P_4\}$,
$\mathcal{D}_2 = \{P_4\}$,
$\mathcal{D}_3 = \{P_2\}$,
$\mathcal{D}_4 = \{P_3\}$.

$deadlock(\mathcal{B})$ zachodzi dla $\mathcal{B} = \{P_1, P_2, P_3, P_4\}$

Przykład – model AND

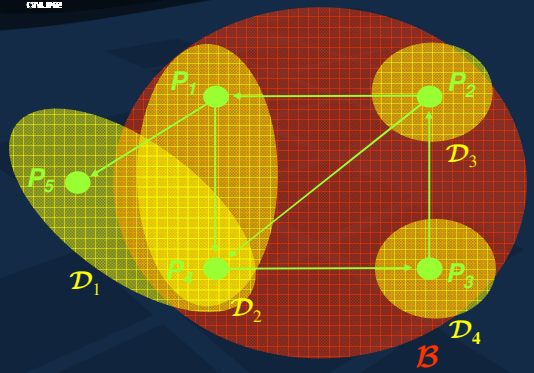

Zbiory warunkujące:

$\mathcal{D}_1 = \{P_4, P_5\}$,
$\mathcal{D}_2 = \{P_1, P_4\}$,
$\mathcal{D}_3 = \{P_2\}$,
$\mathcal{D}_4 = \{P_3\}$.

$deadlock(\mathcal{B})$ zachodzi dla $\mathcal{B} = \{P_1, P_2, P_3, P_4\}$

Przykład – model OR

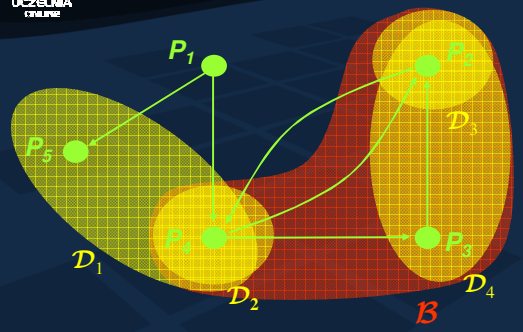

Zbiory warunkujące:

$\mathcal{D}_1 = \{P_4, P_5\}$,
$\mathcal{D}_2 = \{P_4\}$,
$\mathcal{D}_3 = \{P_2\}$,
$\mathcal{D}_4 = \{P_2, P_3\}$.

$deadlock(\mathcal{B})$ zachodzi dla $\mathcal{B} = \{P_2, P_3, P_4\}$

Przykład – model k spośród r

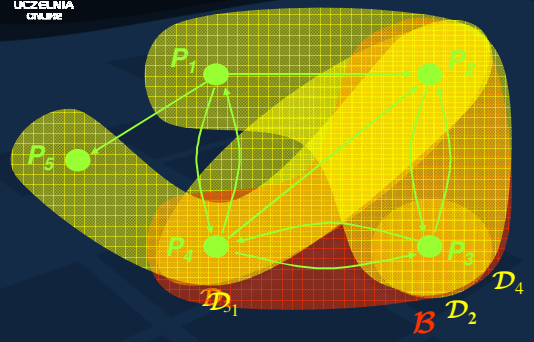

Modele żądań:
dla P_1: 1 spośród 3
dla P_2: 1 spośród 1
dla P_3: 2 spośród 2
dla P_4: 2 spośród 3

Zbiory warunkujące:

$\mathcal{D}_1 = \{P_2, P_4, P_5\}$,
$\mathcal{D}_2 = \{P_3\}$,
$\mathcal{D}_3 = \{P_2, P_4\}$,
$\mathcal{D}_4 = \{P_1, P_2, P_3\}$.

$deadlock(\mathcal{B})$ zachodzi dla $\mathcal{B} = \{P_2, P_3, P_4\}$

Klasyfikacja problemów detekcji zakleszczenia

- problem detekcji wystąpienia zakleszczenia
- problem detekcji zakleszczenia procesu
- problem detekcji zakleszczenia zbioru procesów
- problem detekcji maksymalnego zbioru procesów zakleszczonych

Detekcja wystąpienia zakleszczenia

Czy istnieje w pewnej chwili zbiór $\mathcal{B}$, dla którego predykat *deadlock*($\mathcal{B}$) jest prawdziwy ?

Odpowiedź na to pytanie określa wartość predykatu:

$$dE \equiv (\exists \mathcal{B} :: deadlock(\mathcal{B})) \qquad (5.9)$$

Detekcja wystąpienia zakleszczenia procesu

Detekcja zakleszczenia procesu P_i sprowadza się do sprawdzenia czy prawdziwy jest predykat:

$$dP_i \equiv (\exists \mathcal{B} :: deadlock(\mathcal{B})) \wedge P_i \in \mathcal{B}) \qquad (5.10)$$

Detekcja wystąpienia zakleszczenia zbioru procesów

Detekcja zakleszczenia zbioru procesów polega na znalezienia zbioru $\mathcal{B}^*$, dla którego prawdziwy jest następujący predykat:

$$deadlock(\mathcal{B}^*) \vee ((\mathcal{B}^* = \emptyset) \wedge (\nexists \mathcal{B} :: deadlock(\mathcal{B}))) \qquad (5.11)$$

Detekcja maksymalnego zbioru zakleszczonego

Detekcja maksymalnego zbioru zakleszczonego, sprowadza się do znalezienia takiego zbioru $\mathcal{B}^*$, dla którego spełniony jest warunek:

$$(deadlock(\mathcal{B}^*) \vee \mathcal{B}^* = \emptyset) \ \wedge \ (maxdead(\mathcal{B}^*)), \qquad (5.12)$$

gdzie

$$maxdead(\mathcal{B}^*) \equiv (\forall \mathcal{B} :: deadlock(\mathcal{B}) \Rightarrow (\mathcal{B} \subseteq \mathcal{B}^*)) \qquad (5.13)$$

Model aplikacyjnego przetwarzania rozproszonego

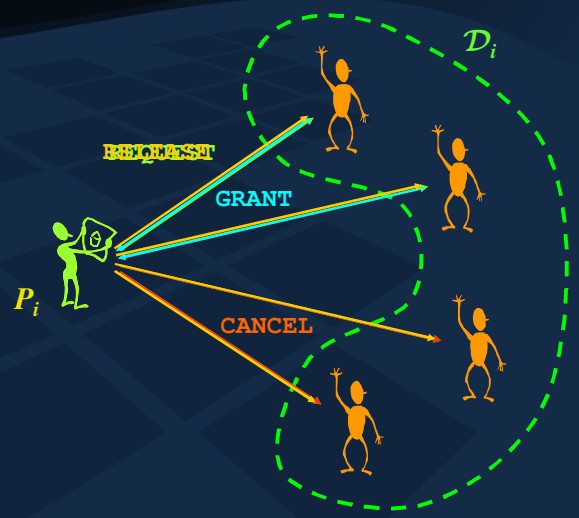

Alg. Chandy, Misra, Hass dla modelu AND (1)

```
type PROBE extends FRAME is
record of
   initIndex : INTEGER
end record

probeOut      : PROBE
granted_i     : array [1..n] of BOOLEAN := False
D_i           : set of PROCESS_ID
recvProbe_i   : array [1..n] of BOOLEAN := False
α_i           : INTEGER
k             : INTEGER
deadlockDetected_i  : BOOLEAN := False
```


Alg. Chandy, Misra, Hass dla modelu AND (2)

```
1.  when e_start(Q_α , DeadlockDetection) do
2.   if passive_α
3.    then
4.        for all Q_k :: P_k ∈ D_α do
5.        probeOut.initIndex := α
6.        send(Q_α, Q_k, probeOut)
7.    end for
8.    end if
9.  end when
```


Alg. Chandy, Misra, Hass dla modelu AND (3)

```
10. when e_activate(P_i) do
11.       for all k ∈ {1, 2, ... , n} do
12.          recvProbe_i[k]:= False
13.       end for
14. end when
```

Alg. Chandy, Misra, Hass dla modelu AND (4)

```
15. when e_receive(Q_j, Q_i, probeIn: PROBE) do
16.   α_i := probeIn.InitIndex
17.   if passive_i ∧ (¬recvProbe_i[α_i]) ∧ (¬granted_i[j])
18.   then
19.     recvProbe_i[α_i] := True
20.     if α_i = i
21.     then
22.       deadlockDetected_i := True
23.       decide(deadlockDetected_i)
24.     else
25.       probeOut.initIndex := α_i
26.       for all Q_k :: P_k ∈ D_i do
27.         send(Q_i, Q_k, probeOut)
28.       end for
29.     end if
30.   end if
31.   end when
```


Detekcja zakleszczenia dla modelu *OR* (1)

Algorytm detekcji zakleszczenia dla modelu *OR* opiera się na **przetwarzaniu dyfuzyjnym** (ang. *query computation*).

Detekcja zakleszczenia dla modelu *OR* (2)

Twierdzenie 5.2
Jeżeli inicjator Q_α rozpoczyna detekcję w chwili, gdy jego proces aplikacyjny P_α jest zakleszczony, to Q_α stwierdzi zakleszczenie procesu P_α w skończonym czasie (algorytm detekcji zakończy się).

Detekcja zakleszczenia dla modelu *OR* (3)

Twierdzenie 5.2
Jeżeli inicjator Q_α deklaruje, że jego proces aplikacyjny P_α jest zakleszczony, to P_α należy do pewnego zbioru procesów zakleszczonych w chwili zakończenia algorytmu.

Alg. Chandy, Misra, Hass dla modelu OR (1)

```
type CONTROL extends FRAME is
   record of
     initIndex : INTEGER
     queryNo   : INTEGER
   end record

type QUERY extends CONTROL

type REPLY extends CONTROL
```


Alg. Chandy, Misra, Hass dla modelu OR (2)

```
queryOut            : QUERY
replyOut            : REPLY
D_i                 : set of PROCESS_ID
maxQueryNo_i        : array [1..n] of INTEGER := 0
engager_i           : array [1..n] of INTEGER := 0
QRBalance_i         : array [1..n] of INTEGER := 0
contPassive_i       : array [1..n] of BOOLEAN := False
queryNo_i           : INTEGER
α_i                 : INTEGER
deadlockDetected_i  : BOOLEAN := False
```


Alg. Chandy, Misra, Hass dla modelu OR (3)

```
1.  when e_start(Q_α, DeadlockDetection) do
2.    if passive_α
3.     then
4.       maxQueryNo_α[α] := maxQueryNo_α[α] + 1
5.      contPassive_α[α] := True
6.      queryOut.queryNo := maxQueryNo_α[α]
7.      queryOut.initIndex := α
8.      for all Q_k :: P_k ∈ D_α do
9.       send(Q_α, Q_k, queryOut)
10.     end for
11.     QRBalance_α[α] := | D_α |
12.   end if
13. end when
```


Alg. Chandy, Misra, Hass dla modelu OR (4)

```
14. when e_receive(Q_j, Q_i, queryIn : QUERY) do
15.  if passive_i
16.   then
17.     queryNo_i := queryIn.queryNo
18.     α_i := queryIn.initIndex
19.     if queryNo_i > maxQueryNo_i[α_i]
20.       then
21.         maxQueryNo_i[α_i] := queryNo_i
22.         engager_i[α_i] := j
23.         contPassive_i[α_i] := True
24.         queryOut.queryNo := queryNo_i
25.         queryOut.initIndex := α_i
26.         for all Q_k :: P_k ∈ D_i do
27.           send(Q_i, Q_k, queryOut)
28.         end for
29.         QRBalance_i[α_i] := |D_i|
```

Alg. Chandy, Misra, Hass dla modelu OR (5)

```
30.   else
31.     if contPassive_i[α_i] ∧ queryNo_i = maxQueryNo_i[α_i]
32.     then
33.       replyOut.queryNo := queryNo_i
34.       replyOut.initIndex := α_i
35.       send(Q_i, Q_j, replyOut)
36.     end if
37.   end if
38.  end if
39.  end when
```


Alg. Chandy, Misra, Hass dla modelu OR (6)

```
40.  when e_receive(Q_j, Q_i, replyIn : REPLY) do
41.   if passive_i
42.   then
43.     queryNo_i:= queryIn.queryNo
44.     α_i:= queryIn.initIndex
45.     if maxQueryNo_i[α_i]=queryNo_i ∧ contPassive_i[α_i]
46.     then
47.       QRBalance_i[α_i]:= QRBalance_i[α_i] - 1
48.       if QRBalance_i[α_i] = 0
49.       then
50.         if α_i=i
51.         then
52.           deadlockDetected_i:= True
53.           decide(deadlockDetected_i)
```


Alg. Chandy, Misra, Hass dla modelu OR (7)

```
54.       else
55.         k:= engager_i[α_i]
56.         replyOut.queryNo:= queryNo_i
57.         replyOut.initIndex:= α_i
58.         send(Q_i, Q_k, replyOut)
59.       end if
60.     end if
61.    end if
62.   end if
63.  end when
```


Alg. Chandy, Misra, Hass dla modelu OR (8)

```
64.  when e_activate(P_i) do
65.    for all k ∈ {1, 2, ... , n} do
66.      contPassive_i[k] := False
67.    end for
68.  end when
```

Alg. Bracha, Toueg'a (1)

```
type NOTIFY  extends SIGNAL
type DONE    extends SIGNAL
type CONFIRM extends SIGNAL
type ACK     extends SIGNAL
```


Alg. Bracha, Toueg'a (2)

```
notifyOut            : NOTIFY
doneOut, doneIn      : DONE
confirmOut           : CONFIRM
ackOut, ackIn        : ACK
𝒜                    : set of record of
                         predId : PROCESS_ID
                         succId : PROCESS_ID
                       end record := {⟨P_i,P_j⟩ : P_j ∈𝒟_i }
𝒪𝒰𝒯_i                : set of PROCESS_ID := {P_j: ⟨P_i,P_j⟩∈ 𝒜}
ℐ𝒩_i                 : set of PROCESS_ID := {P_j: ⟨P_i,P_j⟩∈ 𝒜}
confirmNo_i          : INTEGER := 0
notified_i           : BOOLEAN := False
confirmed_i          : BOOLEAN := False
expectNo_i           : INTEGER
deadlockDetected_i   : BOOLEAN := False
```


Alg. Bracha, Toueg'a (3)

```
1.  procedure NOTIFYPROC() do
2.    notified_i := True
3.    for all Q_k ∈ 𝒪𝒰𝒯_i do
4.      send( Q_i , Q_k , notifyOut)
5.    end for
6.    if expectNo_i = 0
7.    then
8.      CONFIRMPROC()
9.    end if
10.   for all Q_k ∈ 𝒪𝒰𝒯_i do
11.     receive(Q_k , Q_i , doneIn)
12.   end for
13. end procedure
```


Alg. Bracha, Toueg'a (4)

```
14. procedure CONFIRMPROC() do
15.   confirmed_i := True
16.   for all Q_k ∈ ℐ𝒩_i do
17.     send(Q_i, Q_k, confirmOut)
18.   end for
19.   for all Q_k ∈ ℐ𝒩_i do
20.     receive(Q_k, Q_i, ackIn)
21.   end for
22. end procedure
```

Alg. Bracha, Toueg'a (5)

```
23. when e_start(Q_α, DeadlockDetection) do
24.   NOTIFYPROC()
25.   if confirmNo_α < expectNo_α
26.   then
27.       deadlockDetected_α := True
28.       decide(deadlockDetected_α)
29.   end if
30. end when
```


Alg. Bracha, Toueg'a (6)

```
31. when e_receive(Q_j, Q_i, confirmIn: CONFIRM) do
32.   confirmNo_i := confirmNo_i + 1
33.   if ¬confirmed_i ∧ (confirmNo_i ⩾ expectNo_i)
34.   then
35.     CONFIRMPROC()
36.   end if
37.   send(Q_i, Q_j, ackOut)
38. end when
```


Alg. Bracha, Toueg'a (7)

```
39. when e_receive(Q_j, Q_i, notifyIn: NOTIFY) do
40.   if ¬notified_i
41.   then
42.     NOTIFYPROC()
43.   end if
44.   send(Q_i ,Q_j ,doneOut)
45. end when
```


Przykład działania algorytmu (1)

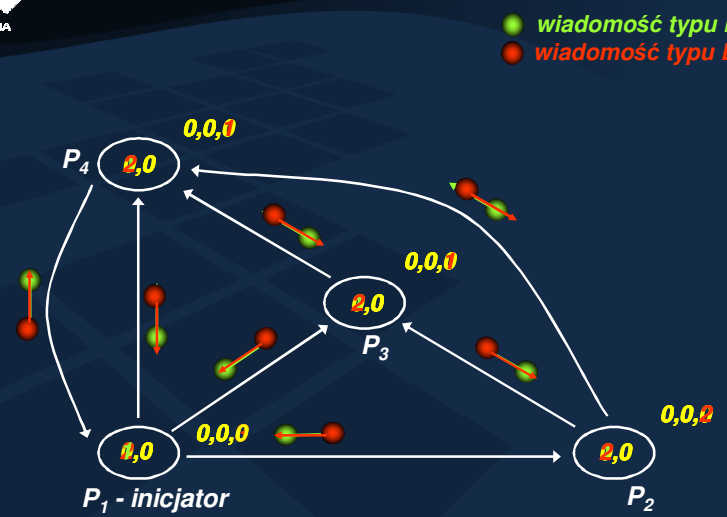

Przykład działania algorytmu (2)

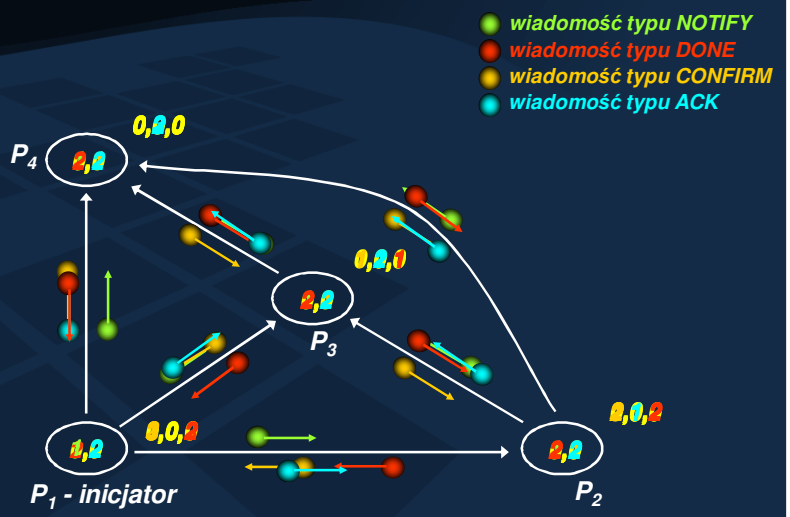

Złożoność czasowa algorytmu detekcji zakleszczenia w środowisku synchronicznym dla modelu *k spośród r* (1)

Graf niezorientowany odpowiadający grafowi WFG scharakteryzowany jest przez: średnicę grafu d, najdłuższą ścieżkę w grafie l.

Złożoność całego algorytmu to:

- złożoność fazy potwierdzania
- złożoność powiadomienia inicjatora fazy potwierdzania,
- złożoność odpowiadającą przesłaniu wiadomości typu DONE od inicjatora fazy potwierdzania do inicjatora detekcji.

Złożoność czasowa algorytmu detekcji zakleszczenia w środowisku synchronicznym dla modelu *k spośród r* (2)

- przesłanie wiadomości typu `CONFIRM` może zabrać l jednostek czasu
- transmisja wiadomości typu `ACK` również zabiera w najgorszym wypadku l jednostek czasu
- przesłanie wiadomości typu `NOTIFY` (równolegle do monitorów wszystkich procesów tworzących zbiór $\mathcal{OUT}_i$) wymaga co najwyżej d kroków.
- przesłanie wiadomości typu `DONE` po zakończeniu fazy potwierdzania wymaga co najwyżej d kroków.

W efekcie złożoność czasowa algorytmu wynosi $2d + 2l$.